

והאיש משה

**רסיסי זכרונות מהאי גברא רבה
החסיד הנודע ר' משה דב פשנדזה זצ"ל**

יצא לאור על ידי שטיבל בית אביגדור משה
לרגל יום השנה של הגאון החסיד רבי משה רב פשנדזה זצ"ל
אבי ידידנו הנערץ הרב ישראל פשנדזה שליט"א

א. לא זכיתי להיות מהמוסרים נפשם בדרכו של ר' משה זצ"ל, ולהתבטל לאור הגדול שהאיר על כל סובביו והעלם לפסגות, אך זכיתי ליגע בשולי אדרתו, להיות בחנותו של בשם ולהתבשם.

חושבני כי תלמידיו האמיתיים, לא יוכלו להעלות עלי כתב, הגיגם וזכרונותם, מהמאור הגדול הלז, לא תסכים נפשם כי גליון גשמי יכיל אוצרות רוחניים כאלו, הרגשות מרוממות הלקוחים מכבשונה של קאצק, אמת בלתי מתפשרת, ביטול כל היש העצמי, ניתוק מכל רגש גשמי והחלפתו בהתקשרות לחכמים ותלמידיהם, וכי יוכל גיליון גשמי להבין ולשחזר את אותו מבט חודר, המבט שכלל בחובו אהבה ותביעה כאחד, המבט שניקה אותך מכל רגש פסול, המבט שמאז שנח עליך, לא יעזובך גם לאחר שנים ארוכות, ילוך בזמני אור, כמו בלילי טבת הארוכים, אותם בני עליה והמה מועטים, שהשליכו אחרי גיוון, כל שמץ של גאווה וחשיבות עצמית, לא פירגנו לעצמם טיפת יישות, הלא המה בוז יבוזו לעצם הרעיון לעשות כביכול הנצחה ופרסום להלך רוח שנשב בבית מדרשו של ר' משה, הלא מבטו החודר יעצרם אלפי

בשמחה משפחתית

קילומטרים טרם יספיקו לכתוב אי אלו מילים מועטות, היישר ישמעו באזנם בת קול קוראת, וכי אין לך זמן? האם אתה משועמם? יכולת להספיק עוד עמוד גמרא!

אבל דווקא אלו שרק נגוע נגעו, עמדו על האיסקופה ונשארו בדרך רחוקה, אך ראו וקלטו מרחוק, הם המסוגלים להעביר קצת אשר ראו עיניהם ולא זר, ואכן אשרי מי שראה, ננסה להעביר קצת

מהתחושות הבוערות בקרבינו על אותו "קאצק'ר חסיד" אשר בשם ר' משה יכונה.

ב. ר' משה היה תופס אותך במבטו שהיה משולב בכה הרבה פירושים, היה זה מבט חודר ומושך בצורה שאין לתארה, הוא תפס את כל כולך, במין תביעה משולבת בכמיהה טמירה, כאומר, היה נא טוב יותר, תתעלה, תתנתק, תידבק באמת, היה זה אהבה אמיתית, חשת כי כל רצונו בטובתך האמיתית, חשת כי אינו מסכים לגופך להתל בך, יעקוף הוא אותו גם אם אינך חש במרמה של היצר, הוא יחוש ולא יוותר, יכול היה לילך מהר בבית המדרש ולראותך מרחוק, ולפתע נפגשו העיניים, פגישה של שבריר שניה, תוך כדי הליכה הוא נעצר לחלקיק שניה והמשיך, אוי... וזה היה מספיק, זה נגע עד דיכדוכה של נפש, אפשר להגדיר את זה כמשהו שמימי, כמין אור שמחמם ומרומם, ולא פעם ולא פעמיים זה היה קורה, שנים רבות אחרי שכבר לא היינו בקשר כלל, לא היה לי שום מחויבות איליו, ובכל זאת היה פוגש אותי ומסתכל, שוב לשבריר שניה, אבל זה היה מספיק, עד היום המבטים האלו צרובים בנפשי.

ג. כשהיה מדבר קולו היה קול דממה דקה, מלטף ואוהב, והדברים חדרו ללבבות, פעם זכיתי לסעוד אצלו בסעודת שבת בפרשת מטות, בסעודת שבת ביום שבת, כל הליכותיו היו כאנשי מעלה, הוא אכל כאיש קדוש ונורא, בביתו התנהג כרבי קדוש, בני ביתו שימשו אותו, באמצע הסעודה הוא הקריא שטיקל בית ישראל המדבר על פנחס ויפתח, שהטעם שפנחס לא בא איליו להתיר נדרו, כי בכדי שיעשה לו טובה נצרך להתבטל לחכם, ולכן רצה שיבוא הוא אצלו, ובכל זאת נענש פנחס, כי אם היה בא אל יפתח היה הוא מכניס בליבו שיבטל איליו, זוכר אני איך בער בזה וחזר כמה פעמים בשקט בשקט על המילים "שלא יחשוב מי, שיש לו מה", בסוף הסעודה נעמד, חגר את הגרטל לקפוטה, ורגע כמימריה יצא מן הבית, להמשיך לעוד עבודה, כחייל ומצביא בצבא ה'.

ד. היה זה כשעליתי לישיבה גדולה, אחי בא אז ברית הנישואין, אני לא נסעתי לשבת שבע ברכות כמנהג הבחורים, חשתי אז מאד בודד, כי הגעתי לישיבה כמעט לבד מישיבה קטנה והיה לי מאד מאד קשה, לפתע חשתי עצבות נוראה שאני נותר

כאן לבד בישיבה, בעוד כל משפחתי חוגגת שמחה, בערב שבת חשבתי ועלה ברעיוני להתקשר לר' משה, היה זה פרשת לך לך, חייגתי לר' משה והוא ענה לי, אמרתי לו אני מרגיש קושי כל כך גדול, בדידות ועצבות, הוא שומע ואז קולו עונה, אוי... הקול המיוחד החודר לחדרי בטן, "כן, הרי זה פרשת השבוע, לך לך מארצך וממולדתך

ליד הקבר של חמיו זצ"ל

ומבית אביר, המדרש מביא את הפסוק שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביר, כן זה התפקיד שלנו להתנתק מבית אביר ולהתקרב לה', "חושבני כי אדם מקצועי השומע מבחוץ היה מורט שערות ראשו, על תשובה זו, שלכאורה אינה במקום כלל, אבל כשר' משה אומר זה דין אחר, כמה השתתפות היה מורגש בקולו, כמה

רצון עז, שתבין, שתתרומם, שתתעלה מעל הגשם, למקום מרומם יותר, נשגב יותר, כמה אמת הייתה בקולו אז, כמה אמון הוא שידר אז, כאומר: אתה יכול! אתה שייך לזה! רישומם העז של מילותיו הפשוטות חוללו אצלי, דווקא פלאים ממש, כאותו מלאך המכה ואומר גדל.

ה. דרישותיו היו ללא שום ויתורים, זכורני פעם ששאלתיו בתור בחור בישיבה קטנה, אם בבואי הביתה מהישיבה אם אפשר לאכול חטיף או ממתק מסוים, והוא ענה לי, חטיף? אם כבר אולי חתיכת מזונות זה אפשר להבין.

ו. ר' משה אחז ללמוד ברצף ולא להיכנס באמצע הלימוד לשאלות המתעוררות, רק לאחר הלימוד אפשר לבדוק את השאלות, אבל הלימוד צריך שיהיה במלוא הרצינות, וכך סיפר בחור צעיר שלמד מסכת בבא קמא, למד אז פרק החובל, והגיע לתוס' שלא יכל להבינו, ניסה להתייגע אך לשווא, אולם לא רצה להתחיל לפתוח

ספרים כי חזקה עליו דרכו של ר' משה, (במחשבה לאחור אינו יודע אם גם לזה הייתה כוונתו, אך מעשה שהיה כך היה) קם ועשה מעשה, התקשר אל ר' משה ואמר לו, אינני יודע מה לעשות, אני תקוע בתוס' קשה ואינני יכול להמשיך, ר' משה שאל אותו, מה קשה לך בתוס' אמר לו בטלפון את דברי התוס' המוקשים, לתדהמתו ר' משה במתינות ונועם הסביר לו את התוס', עד שהיו הדברים מאירים וברורים.

ז. פעם דיבר בענין התקשרות לצדיקים ואמר לי, הלא ענין התקשרות ואהבה לצדיקים כרב מופיע במהרש"א, וציין למהרש"א במסכת פסחים פרק כל שעה, על מאיתא שם שהיה דורש כל אתין שבתורה, כיון שהגיע לאת ה' אלוקיך תירא פירש, עד שבא ר' עקיבא ודרש, את לרבות תלמידי חכמים, ומקשה המהרש"א, הרי ואהבת את ה' אלוקיך כתוב עוד קודם, וא"כ מדוע שם לא פירש, ומתרץ, שזה היה ברור לו שלענין אהבה, אפשר לדרוש את לרבות תלמידי חכמים, אבל לענין יראה כיו ששכר ועונש נתון רק בידי הקב"ה, לכן חשב שא"א לרבות תלמידי חכמים, עד שבא ר' עקיבא, ועכ"פ רואים מדברי המהרש"א, שפשיטא שיש לרבות תלמידי חכמים לאהוב אותם ולהתקשר אליהם.

ח. שמעתי פעם ממנו, כי חסידים היו אומרים שמי שמגרד רגלו מפצעיו, הרי זה כמי שמנסה לכבות אש ע"י שזורק עליה תבן.

ט. הוא היה אומר, עניין הרבי הוא בשביל שאנו רחוקים כל כך ומגושמים, ואיננו יכולים להתקשר לריבונו של עולם, לכן צריך אמצעי בדמות רבי שע"י שאנו מתקשרים אליו, נוכל שיחבר אותנו לקב"ה, והוסיף שכיון שגם מהרבי אנו מאד רחוקים, כי אנו מגושמים מאד, לכן צריך גם אמצעי בין הרבי אלינו, וזה בדמות המשפיעים, ולדעתי, כיוון בזה אליו, שזה היה עניין הנהגתו לחבר אליו את המסתופפים אצלו, בשביל שיוכלו ויהיו ראויים להתקשר לרבי.

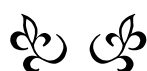
בציון של הרבי הבית ישראל

י. היה קאצק'ר חסיד אמיתי, פעם אמרתי לו ד"ש מנכדו שאני לומד עימו, ואני מלא התפעלות ממנו, תגובתו הייתה "הוא יכול יותר", ולא היה זה במין טרוניה או דחייה, הרגשתי שהוא אומר זאת במלוא הערכה אליו, אך אינו מתבלבל.

יא. פעם דיבר על כוונה בתפילה, ואמר לי, לא להוציא מילה מפי קודם שכבר שאכוון הפירוש, וכך אוכל לכוון כראוי.

יב. שמעתי מפי המשגיח החסיד הרה"ג ר' ידידה ברנסדופר שליט"א, שפעם היה עם ר' משה בכותל המערבי, לפני שנים רבות, אולי בזמן הב"י, או בתחילת ימי הלב שמחה, ור' משה שאלו, הרוצה אתה לראות את ר' איצ'ה רעבינ'ס, ולקחו והראה לו את יבלחט"א אד"ש, מתפלל בתנועות מיוחדות, ואמר לו, רואה אתה, זה איצ'ה רעבינ'ס, (הבנתי שכוונתו הייתה, שבמקום שאין רואים הוא מתפלל בתנועות גדולות, וכדרכו של איצ'ה רעבינ'ס, שהסתיר עצמו היכן שהיכירוהו).

יג. עוד שמעתי מהנ"ל, שמרן הבית ישראל היה אומר לו על ר' משה "דיין רבי", עוד שמעתי ממנו, שפעם היה ויכוח כשיבוא משיח היכן יבוא תחילה, כל חסיד אמר שאליהם יבוא ראשונה, ור' משה אמר, אינני יודע להיכן יבוא ראשונה, אבל יודע אני שלגור לא יבוא, שכן היכן שיהיה מילא הם ירוצו אליו.

פנינים מתלמידים

פעם שאלתי אותו לפני חנוכה איך מתכוננים לחנוכה אמר בפשטות שאינו יודע אולי בלימוד ובתפילה כביכול שאלתי אדם שאין לו מה . יום לאחר חנוכה שאל אותי ר' משה: נו, איך מתכוננים לחנוכה[כנראה שכוונתו שחסיד תמיד צריך להיות מוכן לכל דבר שבקדושה]

[א.ד.ל.]

אחד שמשמש משגיח באחד הישיבות מספר שבתקופה מסוימת הוא ליווה בחור עם בעיות ופעם סיפר לר' משה ששמע את הבחור מספר לחבר שהמשגיח מאד דואג לו ומרגיש שחייב לו הכרת הטוב .אמר לו ר' משה שעכשיו מתחיל השפעה על הבחור ברגע שיש הכרת הטוב אז הזמן שאפשר להשפיע

פעם ביקש ממנו בחור [שאינו שייך לאנ"ש] לדבר איתו הלך איתו ר' משה וכך במשך כשעה דיבר איתו לאחר שחזרו שואל אותו ר' משה אתה רוצה עוד לשוחח? וכשענה הבחור שכן, המשיך לשוחח עמו כשעה [הכל למרות סדר היום העמוס שלו]

כידוע היה אצלו יום שישי היום שמנוצל כל שניה פעם דיברתי איתו ביום שישי על אברך שמכירו וצריך עזרה ור' משה אומר לי בא נלך אליו הביתה ונשמח אותו....

פעם תוך כדי שיחה איתו צלצל אברך שנמצא בבית"ח בשביל איזה טיפול ל"ע
ראיתי איך משתתף איתו בכל מאודו

אמר שהוא מצידו לא היה רוצה לדבר עם אחרים, רק מרן הבית ישראל זיע"א
אמר לכן הוא עושה כך עד היום.

וביקשתי ממנו שידבר עם בני הילדים והסכים, כך שוחח עם בני שהגיעו לגיל 12,
והוא היה בגיל 70. . . בגלל שזה רצון הקודש [כמובן ללא שום תמורה]

הלך פעם אברך מתלמידיו ברחוב ודיבר עם יהודי חסידי [לא מאנ"ש] שגם חזות
פניו העידה עליו כי הוא חסיד ופתאום רואה אותו תלמיד מעבר לכביש את ר' משה
אמר לאותו חסיד תמתין שניה אני חוצה אליו את הכביש וכבר חוזר אליך, וכך מספר
אותו תלמיד: כשחציתי את הכביש והגעתי אליו, מיד שאל אותי רבי משה מי זה מי
שמחכה לך שם? עניתי לו שזה שכן שלי, ומיד אמר לי ר' משה תחזק אותו, הוא לא
במצב רוחני טוב, וזאת למרות שלא הכיר את היהודי ההוא כלל! כמובן שחזרתי
אליו ודיברתי עם אותו אברך, ואכן נודע שר' משה ידע בדיוק את מצב היהודי הנ"ל...

[מ.ד.]

זכותו תגן עלינו!